

Алла Дмитренко

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології і національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-
аналітичної діяльності

Алла Дмитренко

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

матеріали для самостійної роботи:

методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти
спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
освітньо-професійної програми «Музейний менеджмент,
культурний туризм»

УДК 069.6(072)
А 92

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки,*

Протокол № 7 від 16 березня 2023 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Карліна О. М., кандидатка історичних наук, доцентка кафедри Всесвітньої історії Волинського національного університету імені Лесі Українки

Мірошниченко-Гусак Л. А., кандидатка історичних наук, заступниця директорки Волинського краєзнавчого музею

Дмитренко А. Вступ до спеціальності: матеріали для самостійної роботи: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти *спеціальності «027 Музеєзнавство, пам'яткознавство» освітньо-професійної програми «Музейний менеджмент, культурний туризм»*. Луцьк, 2023. 88 с.

У виданні вміщені методичні матеріали до виконання самостійної роботи з ОК «Культурний туризм», спрямованого на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про систему освіти України, заклад вищої освіти, де вони отримуватимуть знання, організаційно-управлінські аспекти фахової підготовки до майбутньої професійної діяльності, її місця у сучасному соціокультурному просторі. Видання розраховане на студентів спеціальності «Музеєзнавство, пам'яткознавство».

© Дмитренко А. А., 2023
© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2023

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації «Вступ до спеціальності: матеріали для самостійної роботи» укладені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ОКР «бакалавр» спеціальності «027 Музезнавство, пам'яткознавство», освітньо-професійної програми «Музейний менеджмент, культурний туризм» (ОК «Вступ до спеціальності»).

У виданні вміщені завдання для самостійного опрацювання здобувачами освіти, визначені завдання для опрацювання здобувачами освіти:

- самостійне опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських / практичних завдань;
- опрацювання матеріалів, визначених для самостійної роботи.

Чітко окреслене коло завдань для повнокомплектної групи (15 і більше здобувачів освіти) і малокомплектної групи (менше 15 здобувачів освіти).

Згідно з навчальним планом на аудиторну роботу (лекції + семінарські/практичні завдання) відведено 54 години (18+36), на самостійну роботу – 58 годин (див. додаток А.1).

У випадку малокомплектної групи кількість годин аудиторної зменшується вдвічі (10+18), а решта годин додаються до самостійної роботи – 58+26, що в підсумку складає 84 години (див. додаток А.2).

У виданні зазначено, які саме теми семінарських занять переносяться на самостійне опрацювання і визначаються конкретні питання до кожної теми.

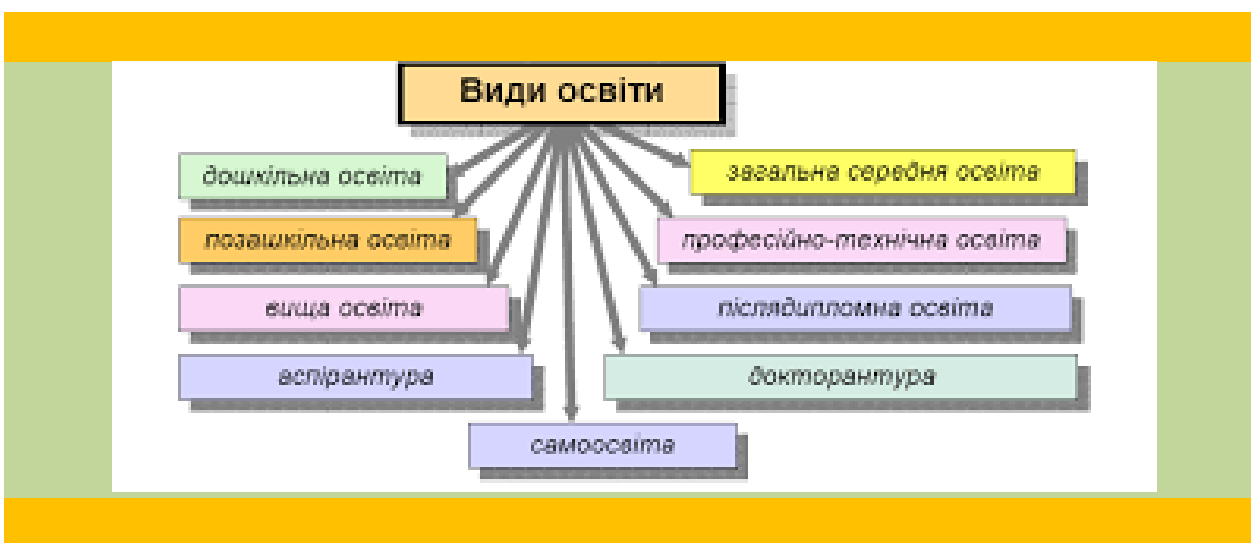
Окрім тематики самостійної роботи, у виданні подаються основні матеріали до кожної теми: визначення, таблиці, рисунки та ін. Для кращого засвоєння пропонуються текстові матеріали, вміщені окремими блоками, що сприятиме кращому засвоєнню матеріалу.

Тема 1. Структура системи вищої освіти в Україні

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до семінарського заняття: **Ступенева система вищої освіти в Україні**

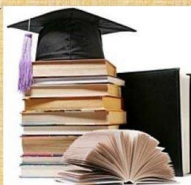
1. Нормативно-правову базу вищої освіти.
2. Заклади вищої освіти.
3. Структуру закладу вищої освіти.
4. Рівні та ступені вищої освіти.
5. Види документів про вищу освіту.

Ступенева система вищої освіти. Україна.

Термін навчання:

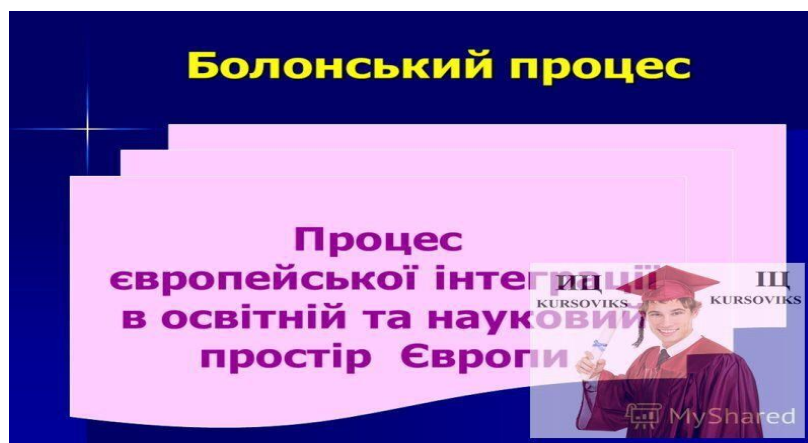
- молодший спеціаліст – на базі повної загальної середньої освіти – не більше 3 років;
- на базі базової загальної середньої освіти – не більше 4 років;
- бакалавр – на базі повної загальної середньої освіти – не більше 4 років;
- при наявності "молодшого спеціаліста" – 2-3 роки;
- спеціаліст – на базі відповідної освітньо-професійної програми підготовки бакалавра – не більше 1 року чи 1,5 для певних спеціальностей;
- Магістр – на базі відповідної освітньо-професійної програми підготовки бакалавра – не більше 1 року чи 1,5 для певних спеціальностей;
- на базі відповідної освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста – не більше 1 року.

Рівні вищої освіти	Ступінь вищої освіти, документ про освіту (науковий ступінь)	Документ про попередню освіту, що надає доступ	Нормативний період (роки) і обсяг (кредити ЄКТС*) навчання	Академічні права	Національна рамка кваліфікацій	Цикли ЄПВО**
Науковий рівень (2-й науковий ступінь)	Доктор наук, диплом доктора наук	Диплом доктора філософії			9 рівень	
Освітньо-науковий (третій) рівень, 1-й науковий ступінь	Доктор філософії, диплом доктора філософії	диплом магістра	4 роки, освітня складова – 30–60 кредитів	Доступ до здобуття 2-го наукового ступеня	8 рівень	III цикл
Магістерський (другий) рівень	Магістр, диплом магістра	диплом бакалавра	освітньо-професійна програма – 90-120 кредитів	Доступ до здобуття 1-го науково ступеня	7 рівень	II цикл
			освітньо-наукова програма – 120 кредитів (дослідницька складова – не менше 30%)			
Бакалаврський (перший) рівень	Бакалавр, диплом бакалавра	атестат про повну загальну середню освіту	300–360 кредитів (на основі повної загальної середньої освіти)	Доступ до програм підготовки магістрів	6 рівень	I-II цикли
		диплом молодшого бакалавра	180–240 кредитів			
Початковий рівень (короткий цикл)	Молодший бакалавр, диплом молодшого бакалавра	атестат про повну загальну середню освіту	90–120 кредитів	Доступ до програм підготовки бакалаврів	5 рівень	короткий цикл I циклу

Опрацювати матеріали з теми: **Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти**

1. Болонська декларація. Мета і завдання Болонського процесу.
2. Базові положення Болонської декларації.
3. Кредитно-модульна система організації навчального процесу.

Болонський процес (БП)

- це процес європейських реформ, що спрямований на створення **спільного європейського простору вищої освіти**

Причини запровадження Болонської системи

1) Новоутвореному Європейському Союзу не вистачало мобільності студентів, які через різні національні системи навчання та відсутність універсального мірила знань не могли вільно рухатися між вишами й робочими місцями ЄС.

Із цього запиту *постала система кредитів*.

2) зведенню до спільного знаменника заважала різна кількість і спрямованість ступенів освіти. Так виник *універсальний поділ на бакалаврат і магістратуру*.

3) Європейська освіта почала відставати від американської, що спричинило відтік найкращих студентів і найкращих ідей.

Задля модернізації та підвищення ефективності було впроваджено одразу низку заходів, зокрема *рейтингову систему оцінювання*.

Філософія Болонської системи – підготовка до конкуренції, радянської системи – підготовка працівника

Мета декларації –

встановлення європейської зони вищої освіти, активізація європейської системи вищої освіти у світовому масштабі.

2005 року міністр освіти України підписав Болонську декларацію у Бергені

Основна мета Болонської системи

1) *Національна ідея вищої освіти, зміст якої полягає у збереженні і примноженні національних освітніх традицій.*

2) *Розвиток вищої освіти повинен підпорядковуватись законам ринкової економіки.*

3) *Розвиток вищої освіти слід розглядати у контексті тенденцій розвитку світових освітніх систем, у т.ч. європейських.*

Зокрема, привести законодавчу і нормативно-правову базу вищої освіти України до світових вимог, відповідно структурувати систему вищої освіти та їх складові, упорядкувати перелік спеціальностей, переглянути зміст вищої освіти, забезпечити інформатизацію освітнього процесу та доступ до міжнародних інформаційних систем.

Цілі Болонської системи

- введення двоциклового навчання;
- запровадження кредитної системи;
- формування системи контролю якості освіти;
- розширення мобільності студентів і викладачів;
- забезпечення працевлаштування випускників;
- привабливість європейської системи освіти.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

Заліковий кредит – це одиниця виміру навчального навантаження необхідного для засвоєння змістових модулів або блоку змістових модулів.

Модуль – задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу.

Змістовий модуль – це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові.

Кредит (credit)

Кредит - умовна одиниця вимірювання навчального навантаження здобувачів освіти при вивченні певної складової освітньої програми чи окремого ОК (освітнього компоненту), виконаного здобувачем під час освітнього процесу.

Функції кредитно-модульної системи

- 1) сприяння мобільності здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників та спрощення переходу з одного університету до іншого:
- 2) чітке визначення обсягів проведеної із врахуванням усіх видів освітньої та наукової діяльності.

Література до теми 1

1. Болонська система освіти в Україні: перспективи та проблеми. URL: <https://kudapostupat.ua/bolons-ka-sistema-osviti-v-ukrayini-perspektivi-ta-problemi/>.
2. Болонський процес в Україні. URL: https://parta.com.ua/ukr/ext_testing/bologna_process/.
3. Закон України «Про вищу освіту» (2014). URL: [URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text).
4. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: [URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text).
5. Закон України «Про освіту». URL: [URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text).
6. Закон України «Про повну загальну освіту». URL: [URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text).
7. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: [URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text).
8. Закон України «Про фахову передвищу освіту» (2019). URL: [URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text)
9. Зміст та основні завдання Болонського процесу. URL: <https://buklib.net/books/35860/>.

10. Основні положення Болонської декларації. URL: <https://moyaosvita.com.ua/pedagogika/osnovni-polozhennya-bolonsko%D1%97-deklaraci%D1%97/>.
11. Рівні вищої освіти та наукові ступені. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rivni-vishoyi-osviti-ta-naukovi-stupeni>.
12. Структура системи вищої освіти в Україні. URL: <https://lectures.7mile.net/pedahohika-vyshchoi-shkoly-lektsii/zahalni-zasady-pvsh/systema-vyshchoi-osvity-v-ukraini/struktura-systemy-vyshchoi-osvity-v-ukraini.html>.

Тема 2. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти

- 1) Опрацювання лекційного матеріалу.
- 2) Підготовка до семінарського заняття: «**Освітній процес у закладах вищої освіти**»

Закон України «Про вищу освіту»:

Стаття 47. Освітній процес - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на:

передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються,

а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Форми організації освітнього процесу у ЗВО

з 16 січня 2021 року

ДЕРЖАВНА МОВА ОБОВ'ЯЗКОВА У СФЕРІ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Закон України «Про вищу освіту»:

Стаття 50. Освітній процес у закладах вищої освіти здійснюється за такими *формами*:

- 1) навчальні заняття;
- 2) самостійна робота;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи.

2. Основними *видами* навчальних занять у закладах вищої освіти є:

- 1) лекція;
- 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- 3) консультація.

3. Заклад вищої освіти має право встановлювати інші форми освітнього процесу та види навчальних занять.

3) Опрацювати матеріали про **основні форми роботи у закладах вищої освіти України** за планом:

1. Лекція, практичне/семінарське/лабораторне заняття, самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти. (Див. «Положення про організацію освітнього процесу у ВНУ імені Лесі Українки», п. 5.3).
2. Підсумкове оцінювання здобувачів освіти: заліки та іспити
3. Дуальна освіта.
4. Академічна мобільність. Подвійний диплом.
5. Неформальна та інформальна освіта.

Для опрацювання завдань див. «Список термінів і понять», укладений за тематичним принципом.

Подані для опрацювання поняття, визначає Закон України «Про вищу освіту» та ряд **Положень** Волинського національного університету імені Лесі Українки, прийнятих 2022 року.

Форми семестрового оцінювання у ВНУ імені Лесі Українки

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного матеріалу та практичних вмінь і навичок з окремого освітнього компонента (навчальної дисципліни) за семестр.

Складання екзамену може бути обов'язковим у випадку, якщо це передбачено силабусом (програмою) освітнього компонента, та здійснюється під час екзаменаційної сесії відповідно до затвердженого розкладу.

У такому випадку підсумковий модульний контроль не враховується, а результати екзамену оцінюються за шкалою від 0 до 60 балів.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного компонента (дисципліни) на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять (тощо), самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт тощо.

Із тих ОК, де передбачено залік, модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит			
Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік	
Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Дуальна форма здобуття освіти

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (в інших суб'єктів освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору.

Дуальна форма здобуття освіти передбачає навчання на робочому місці з виконанням посадових обов'язків відповідно до трудового договору.

Подвійний диплом

Закон України «Про вищу освіту»

Стаття 7. У разі здобуття особою вищої освіти за узгодженими між закладами вищої освіти (науковими установами), у тому числі іноземними, освітніми програмами заклади вищої освіти (наукові установи) мають право виготовляти та видавати спільний (подвійний) документ про вищу освіту за зразком, визначеним спільним рішенням вчених рад таких закладів вищої освіти (наукових установ).

Подвійний диплом

це здобуття вищої освіти за інтегрованими навчальними програмами одночасно у двох закладах освіти за освітніми рівнями «бакалавр» і «магістр».

80% кредитів, які здобувач освіти отримує в українському університеті, перераховуються закладом-партнером.

Програма «Подвійний диплом» у ВНУ

Реалізація програми «Подвійний диплом» у ВНУ імені Лесі Українки бере свій початок у 2013 році, підтвердженням чого є підписаний договір з Вищою школою економіки та інновацій (м. Люблін, Республіка Польща) для студентів спеціальності «Економіка підприємства».

З червня 2013 року партнерство за програмою «Подвійний диплом» розпочинається з Краківською гірничо-металургійною академією імені Станіслава Сташиця за спеціальностями «Інформатика в управлінні» та «Інформатика та економетрія»...

Види академічної мобільності

Ступенева мобільність – навчання у ЗВО-партнері учасника освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки та ЗВО-партнера.

Кредитна мобільність – навчання у ЗВО-партнері з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, кредитів інших держав та/або відповідних компетенцій, результатів навчання (без здобуття кредитів ЄКТС), що будуть визнані у ВНУ імені Лесі Українки. При цьому загальний період навчання у ВНУ імені Лесі Українки для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

Міжнародна академічна мобільність – навчання здобувачів освіти у зарубіжних закладах вищої освіти, як правило, без збільшення нормативного терміну навчання за цією спеціальністю (освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою) з наступним визнанням періодів навчання.

Внутрішня академічна мобільність – навчання здобувачів освіти у провідних закладах вищої освіти України, зазвичай, без збільшення нормативного терміну навчання за цією ж спеціальністю (освітньою програмою) з наступним визнанням періоду навчання.

Форми академічної мобільності

- навчання;
- мовне стажування;
- навчально-наукове стажування;
- практика;
- літні та інші школи.

Формальна, неформальна та інформальна освіта

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Види неформальної освіти: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, професійні стажування тощо.

Інформальна освіта (самоорганізована освіта, самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Це освіта цілеспрямована і спланована, але не інституціоналізована, тобто менш організована, ніж формальна і неформальна освіта.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту». Статті 47–51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
1. Каталог освітніх програм та вибіркових дисциплін. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>.
2. Організація освітнього процесу. URL: http://metod.nure.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=95.
3. Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (2022). URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf.
4. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (2020). URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020.pdf.
5. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (2022). URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otse_su_u_VNU_red.pdf.
6. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університет імені Лесі Українки (2022). URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-Положення_акад.-моб._оновлене.pdf.
7. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої

освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (2022). URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf.

8. Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (2022). URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Положення_про_дуал_ну_освіту_ред.pdf.
9. Програма «подвійний диплом» [Волинський національний університет імені Лесі Українки]. URL: <https://inter-dep.vnu.edu.ua/%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC/>.

Тема 3. Академічна доброчесність в українському освітньому просторі

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до семінарського заняття (у випадку повнокомплектної групи). У випадку малокомплектної групи завдання семінарського заняття виконуються самостійно.

1. Академічна доброчесність: глобальний контекст та національна потреба.
2. Впровадження норм академічної доброчесності у ВНУ імені Лесі Українки.
3. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності
4. Основні види порушень академічної доброчесності.

Принципи академічної доброчесності в освітній, науково-дослідній роботі здобувачів

Принципи та норми академічної доброчесності (Повага до людської гідності, прав людини та рівність учасників освітнього процесу; Чесність; Довіра; Повага, Компетентність; Прозорість та інформаційна відкритість) обґрунтовані у: Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (2020).

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (04.03.2022).

Академічний плагіат

Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Критерії для розрахунку індексу унікальності тексту

Для бакалаврських робіт та праць, зазначених у п. 4.2	75–100 %	– високий рівень унікальності (робота допускається до захисту та/або опублікування);
Для магістерських робіт, підручників та посібників	85–100 %	
Для дисертацій, монографій, наукових статей	90–100 %	– середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку);
Для бакалаврських робіт, праць, зазначених у п. 4.2	55–74 %	
Для магістерських робіт, підручників та посібників	65–84 %	
Для дисертацій, монографій, наукових статей	70–89 %	– низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);
Для бакалаврських робіт, праць, зазначених у п. 4.2	40–54 %	
Для магістерських робіт, підручників та посібників	50–64 %	
Для дисертацій, монографій, наукових статей	55–69 %	
Для бакалаврських робіт, праць, зазначених у п. 4.2	39 % і нижче	– недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки).
Для магістерських робіт, підручників та посібників	49 % і нижче	
Для дисертацій, монографій, наукових статей	54 % і нижче	

Література до теми 3

1. Академічна доброчесність – це запорука якісної освіти та сталого розвитку. URL: <https://saiup.org.ua/novyny/z-chitkymy-oriyentyramy-stalogo-uspihu-akademichna-dobrochesnist-yak-zaporuka-yakisnoyi-osvity/>.
2. Академічна доброчесність. *Інформаційний бюлетень*. 2020. Вип. 6. URL: <https://saiup.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Integrity-bulletin-05.pdf>.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Київ, 2016. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf.
4. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (2020). URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/.
5. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньому просторі. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24. С. 122–128. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38304/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>.
6. Матвійчук Н. Академічна доброчесність. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/news/suspilstvo/akademichna-dobrochesnist-v-universiteti-zi-studentami-obgovorili-sistemu>.
7. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (04.03.2022). URL: http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf.

Тема 4. ВНУ імені Лесі Українки, факультет історії, політології та національної безпеки: історія, структура

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до семінарських занять (*для повнокомплектної групи*):

Семінарське заняття 1. Волинський національний університет імені Лесі Українки: історія, здобутки, структура, матеріальна база.

Окрім того, самостійно опрацювати питання, **відповіді на які ви знайдете на сайті ВНУ імені Лесі Українки**

1. Традиції освіти на Волині ([URL: https://vnu.edu.ua/uk/volynska-osvitnya-tradytsiya](https://vnu.edu.ua/uk/volynska-osvitnya-tradytsiya)).

2. Успіхи ВНУ імені Лесі Українки, університет у рейтингах ([URL: https://vnu.edu.ua/uk/university-rating](https://vnu.edu.ua/uk/university-rating)).

3. Брендбук ВНУ імені Лесі Українки ([URL: https://vnu.edu.ua/uk/brendbuk](https://vnu.edu.ua/uk/brendbuk)).

У випадку малокомплектної групи Семінарське заняття 2 переноситься на самостійне опрацювання.

Факультет історії, політології та національної безпеки, кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності (для малокомплектної групи).

Література до теми 4

1. 75 років успішної історії факультету історії, політології та національної безпеки. До 75-річчя заснування. Луцьк: Гельветика, 2021. 106 с.
2. ВНУ імені Лесі Українки: Загальна інформація [URL: https://vnu.edu.ua/uk/zahalna-informatsiya](https://vnu.edu.ua/uk/zahalna-informatsiya).
3. ВНУ імені Лесі Українки: Міжнародні зв'язки. [URL: https://inter-dep.vnu.edu.ua/](https://inter-dep.vnu.edu.ua/).
4. ВНУ імені Лесі Українки: Структура. [URL: https://vnu.edu.ua/uk/structure](https://vnu.edu.ua/uk/structure).
5. ВНУ імені Лесі Українки: Студенти. [URL: https://vnu.edu.ua/uk/studentam-0](https://vnu.edu.ua/uk/studentam-0).
6. Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності. [URL: https://vnu.edu.ua/uk/chairs/dokumentoznavstva-i-muzeynoyi-spravi](https://vnu.edu.ua/uk/chairs/dokumentoznavstva-i-muzeynoyi-spravi).
7. Студентське самоврядування ([URL: https://vnu.edu.ua/uk/studentske-samovryaduvannya](https://vnu.edu.ua/uk/studentske-samovryaduvannya)).
8. Факультет історії, політології та національної безпеки. [URL: https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-istoriyi-politolohiyi-ta-natsionalnoyi-bezpeky](https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-istoriyi-politolohiyi-ta-natsionalnoyi-bezpeky).

Тема 5. Професіонали у галузі пам'яtkознавства

Опрацювання лекційного матеріалу.

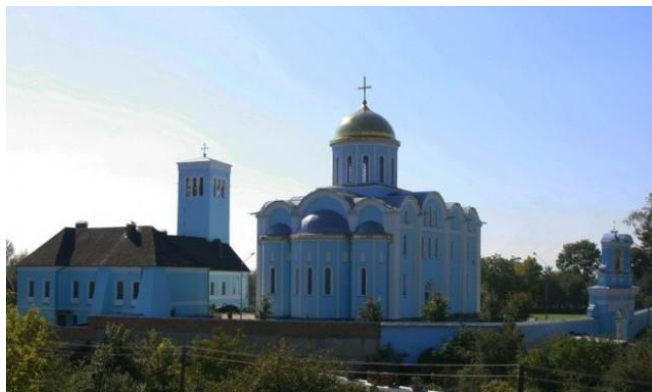
Підготовка до семінарських занять.

Тема 5. Семінарське заняття 1: Фахівці у галузі управління культурною спадщиною

Самостійно опрацювати матеріали про кілька найвизначніших об'єктів культурної спадщини Волинської області (звертати увагу і на об'єкти, не включені до туристичних маршрутів), наприклад, у с. Луків, Новий Загорів, Кисилин, Піща, Олика, Затурці, Сокіл, Любешів, Голоби, Ковель, Луцьк, Володимир.

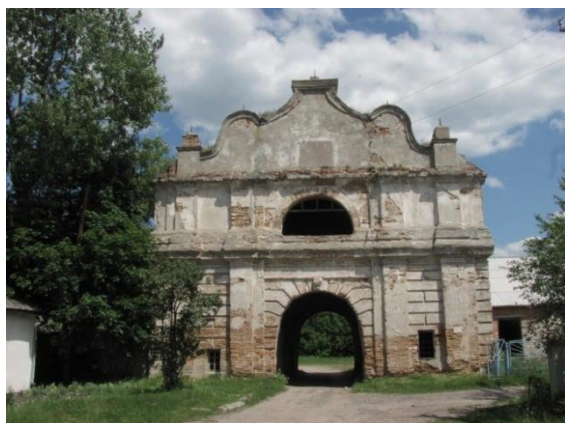
1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

Тема 5. Семінарське заняття 2. Охорона культурної спадщини України в контексті світових інтеграційних процесів

1. Діяльність ЮНЕСКО у сфері охорони, збереження і популяризації культурної спадщини.
2. Об'єкти світової спадщини України у Списку ЮНЕСКО.
3. Програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу» і збереження документальних надбань.

Для малокомплектних груп: семінарське заняття № 2 пропонується для самостійного опрацювання

Які об'єкти світової спадщини України зображені на світлинах?

2

3

4

5

6

7

Тема 5. Семінарське заняття 3. Нематеріальна культурна спадщина

Самостійна робота до заняття 3: Ідентифікуйте об'єкти нематеріальної культурної спадщини України, внесені до Національного переліку, зображені на світлинах?

- 1 Бортництво;
- 2 Традиція Косівської мальованої кераміки;
- 3 Традиція обряду «Водіння Куста» у с. Сварицевичі Дуюровицького району Рівненської області;
- 4 Технологія виготовлення воскових вінків на Вінничині;
- 5 Великодне гуляння «Водити Володаря» в селі Розкошівка Теплицького району Вінницької області;
- 6 Мистецтво виготовлення звукової глиняної забавки «Валківський свищик»;
- 7 Карпатське ліжникарство;
- 8 Буковинське Маланкування;
- 9 Харківське коцарство;
- 10 Борщівська народна вишивка;
- 11 Звичай виконувати танець Аркан» з Ковалівкою в Печеніжській ТГ Чугуївського району Харківської області;
- 12 Гуцульська коляда і плеси Верховинського району Івано-Франківської області.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

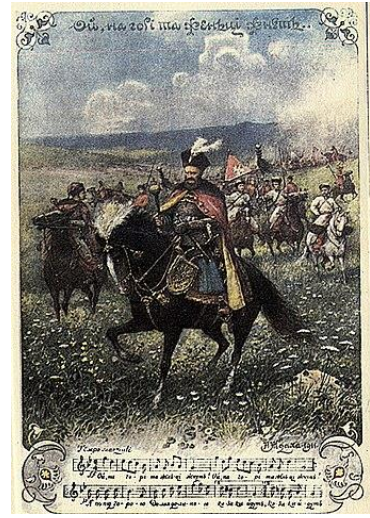

12

Які об'єкти нематеріальної культурної спадщини України, внесені до Репрезентативного списку ЮНЕСКО, зображені на світлинах? (робота в групах)

1

2

3

4

5

6

Які об'єкти нематеріальної культурної спадщини України, внесені / рекомендовані до внесення до Національного переліку від Волинської області, зображені на світлинах? (робота в групах)

1

2

3

4

Тема 5. Семінарське заняття 4. Культурна спадщина України в умовах російсько-української війни

1. Руйнування культурної спадщини України та втрати ОКС у ході російсько-української війни.
2. Правові аспекти збереження культурної спадщини в умовах війни.
3. Організація роботи пам'яткоохоронних інституцій в роки війни.

Для малокомплектних груп: семінарське заняття № 2 пропонується для самостійного опрацювання

«Ми воюємо, щоб зберегти нашу культуру»

Станом на 3/09/22

500 ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК ПРОТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ, ЗАФІКСОВАНИ МКІП

ЗЛОЧИНИ ЗАФІКСОВАНИ НА ТЕРИТОРІЇ 14 ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ ТА В М. КИЄВІ:

130 – в Донецькій області	10 – в Миколаївській області
108 – в Харківській області	6 – в Житомирській області
80 – в Київській області	6 – в Херсонській області
59 – в Луганській області	5 – в м. Києві
38 – в Чернігівській області	5 – в Дніпропетровській області
28 – в Сумській області	4 – в Одеській області
18 – в Запорізькій області	2 – в Вінницькій області
	1 – в Львівській області

ЗАЗНАЛИ РУЙНАЦІЙ ТА ПОШКОДЖЕНЬ:

- 52 меморіальних пам'яток на честь історичних особистостей та подій XIX – початку XXI ст.
- 36 будівель та комплекси музеїв і заповідників
- 120 споруд будинків культури, театрів та бібліотек, а також деякі інші об'єкти цінної історичної заповідності.

Допомагайте фіксувати злочини РФ на національній платформі <https://culturecrimes.mkip.gov.ua/>

Ці матеріали будуть використані як докази для кримінальних проваджень проти російських злочинців.

РЕЛІГІЙНІ СПОРУДИ НАЙБІЛЬШЕ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ОКУПАНТІВ

- 169 споруд знищені або пошкоджені
- 54 з них перебуває на обліку як пам'ятки історії, архітектури та містобудування

ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

142 Об'єкти культурної спадщини зазнали руйнацій та пошкоджень внаслідок обстрілів окупантів.

Це пам'ятки архітектури та містобудування:

- 23 пам'ятки національного значення
- 112 місцевого значення
- 7 щойновиявлених об'єктів культурної спадщини
- 132 об'єкти цінної історичної заповідності

РУЙНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ - ВОЄННИЙ ЗЛОЧИН ЗА ГААГЬКОЮ КОНВЕНЦІЄЮ 1954 РОКУ

Чергіїв.

Маріуполь, Драмтеатр

Одеса, пам'ятник Рішельє

Київ, пам'ятник Сагайдачному

Київ, пам'ятник княгині Ользі

Література до теми 5

1. Білаш К. Велике руйнівництво: культурні втрати України під час війни. URL: https://lb.ua/culture/2022/03/25/510869_velike_ruynivnitstvo_kulturni.html.
2. Врятувати культурну спадщину України як чинник ідентичності у глобальному світі. URL: <https://uccs.org.ua/novyny/za-rezultatamy-druhoi-vseukrainskoi-konferentsii-kulturni-praktyky-ustanov-kultury-pid-chas-vijskovykh-dij-4-chastyna/>.
3. Державний історико-культурний заповідник у м. Луцьку. URL: <http://culture-lutsk.org.ua/zaklady/zapovidnyk-staryi-lutsk>.
4. Дмитренко А. А. Обрядова атрибутика волинського Великодня в системі нематеріальної культурної спадщини. *Минуле і сучасне Волині та Полісся. Старовижівщина та її населені пункти в історії України та Волині*. Наук. зб. Вип. 70. Луцьк – Стара Вижівка, 2021. С. 120–125.
5. Дмитренко А. Бортництво як елемент нематеріальної культурної спадщини України: звичай «глядіти бджіл» (за польовими матеріалами). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Історія України. Українознавство та філософські науки». Вип. 33. Харків, 2022. С. 39–53. URL: <https://periodicals.karazin.ua/uahistory/issue/view/2227-6505-2022-34/1606>.
6. Дмитренко А. Нематеріальна культурна спадщина: інституціалізація терміну та актуалізація у музейній діяльності. *Волинський музейний вісник*: Наук. зб: Вип. 9. / Упоряд. Є. Ковальчук, А. Силюк. Луцьк, 2018. С. 204–208.
7. Дмитренко А. Традиції збирання ягід в системі нематеріальної культурної спадщини (за матеріалами Березнівського району). *Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею*. Вип. XVII: Зб. наук. праці. Матеріали історико-краєзнавчої конференції «Краєзнавчі та музеєзнавчі дослідження Волині: минуле, сучасне, майбутнє» 4 жовтня 2019 р. Рівне: видавець Олег Зень, 2019. С. 118–123.

8. Елементи нематеріальної культурної спадщини, включені до Репрезентативного Списку ЮНЕСКО. URL: <https://unesco.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/elementi-ukrayinskoyi-kulturi-u-representativnom-spisku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshchini-lyudstva>.
9. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 8 червня 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14/ed20020220#Text>.
- 10.Збережіть українську культуру (Міністерство культури та інформаційної політики України створило спеціальний рахунок для збору коштів на відбудову зруйнованих культурних об'єктів). URL: <https://restore.mkip.gov.ua/>.
- 11.Іванова Н., Пестрецова О. Правові аспекти збереження культурної спадщини в умовах війни. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 28–42. URL: <https://library.vn.ua/news-and-events/novini/zhovten-2022-news/zberezhennya-zaxist-kulturnoi-spadshhini-ukraini-v-umovax-vijni>.
- 12.Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини (2003). URL: [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69#Text).
- 13.Культурна спадщина України. URL: <https://kyivcnap.gov.ua/AdminServices/List?categoryId=3eca9ac4-180c-4e16-bee3-390c5ae66e7f>.
- 14.Міжнародна хартія з охорони й реставрації нерухомих пам'яток і визначних місць (Венеційська хартія. URL: [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_757#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_757#Text).
- 15.Міжнародний день пам'яток і визначних місць та День пам'яток історії та культури <http://dspu.edu.ua/biblioteka/wp-content/uploads/2017/04/Den-pamjatok-kylytyru.pdf>; URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_день_пам'яток_і_визначних_місць; URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/День_пам'яток_історії_та_культури.
- 16.Міністерство культури України. URL: <http://mincult.kmu.gov.ua>.
- 17.Моніторинг додержання права на доступ до культурних цінностей,

- культурної спадщини і культурних благ в умовах воєнного стану. URL: https://www.ombudsman.gov.ua/news_details/monitoring-doderzhannya-pravalyudini-i-gromadyanina-na-dostup-do-kulturnih-cinnostej-kulturnoyi-spadshchini-i-kulturnih-blag-v-umovah-voennogo-stanu.
18. Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини. URL: (<https://uccs.org.ua/natsionalnyj-reiestr-objektiv/>).
19. Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини URL: [https://mkip.gov.ua/files/pdf/Національний%20перелік%20елементів%20нематеріальної%20культурної%20спадщини%20України%20\(3\)%20\(1\).pdf](https://mkip.gov.ua/files/pdf/Національний%20перелік%20елементів%20нематеріальної%20культурної%20спадщини%20України%20(3)%20(1).pdf).
20. Нематеріальна культурна спадщина. URL: <https://mkip.gov.ua/content/nematerialna-kulturna-spadshchina.html>.
21. Новосад, М. Г., Білоус С. І., Терешкун О. Ф., Борисевич Л. В. Руйнування культурної спадщини України умовах війни як проблема: філософсько-культурологічний аспект. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37704/Novosad_Bilous_Tereshkun_Borysevych_62-76.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
22. Об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО в Україні (<https://firtka.if.ua/blog/view/obekti-svitovoi-spadsini-unesko-v-ukraini-foto96856>).
23. Об'єкти нематеріальної культурної спадщини України у Репрезентативному списку ЮНЕСКО. URL: <https://unesco.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/elementi-ukrayinskoyi-kulturi-u-reprezentativnom-spisku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshchini-lyudstva>.
24. Пам'ятки архітектури національного значення. Волинська область. URL: <https://ukrainaincognita.com/derzhavnyi-reestr-nerukhomykh-pam039yatok-ukrainy-2/pamyatky-arkhitektury-natsionalnogo-znachennya-vol>.
25. Перелік пам'яток історії національного значення Волинської області, занесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. URL: <https://voladm.gov.ua/article/pamyatki-istoriyi/>.

26. Про воєнні злочини російських окупантів проти культурної спадщини України та втрати ОКС у ході російсько-української війни. URL: <https://tva.ua/2022/07/27/do-natsionalnoho-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchyny-ukrainy-vkliuchyly-try-novykh-elementy/>.
27. Програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу» і збереження документальних надбань URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Програма_ЮНЕСКО_«Пам'ять_світу».
28. Програма ЮНЕСКО «Пам'ять світу» і збереження документальних надбань URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Програма_ЮНЕСКО_«Пам'ять_світу».
29. Скільки українських пам'яток культури зруйнували російські війська за час війни. URL: <https://suspilne.media/273002-skilki-pamatkiv-kulturi-zrujnuvali-rosijski-vijska-za-cas-vijni/>.
30. Українські об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_об'єктів_Світової_спадщини_ЮНЕСКО_в_Україні.
31. Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК (Українського товариства охорони пам'яток історії та культури). URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000648>.

Тема 6. Фахівці у музейній сфері

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до семінарських занять.

Семінарське заняття 2. Музей, музейна справа, музеєзнавство

1. Визначення поняття «музей».
2. Музеєзнавство. Музеологія. Музейна справа.
3. Основні напрями музейної діяльності.
4. Музеї України в умовах російсько-української війни.
5. Музейні об'єднання і видання.

Закон України «Про музеї та музейну справу»

Стаття 1. Музей - науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини.

Міжнародна рада музеїв ІСОМ затвердила нове визначення поняття «музей» на Празькій конференції 2022 року

Музей – це некомерційна постійнодіюча організація на службі суспільства, яка збирає, зберігає, досліджує, інтерпретує та експонує матеріальну та нематеріальну спадщину.

Відкриті для громадськості, доступні та інклюзивні, музеї сприяють різноманітності та сталості світу.

Їхня робота й комунікація ґрунтуються на засадах етики і професійності, передбачають залученість громад і пропонують різноманітний досвід для освіти, насолоди, роздумів і обміну знаннями.

Закон України «Про музеї та музейну справу»

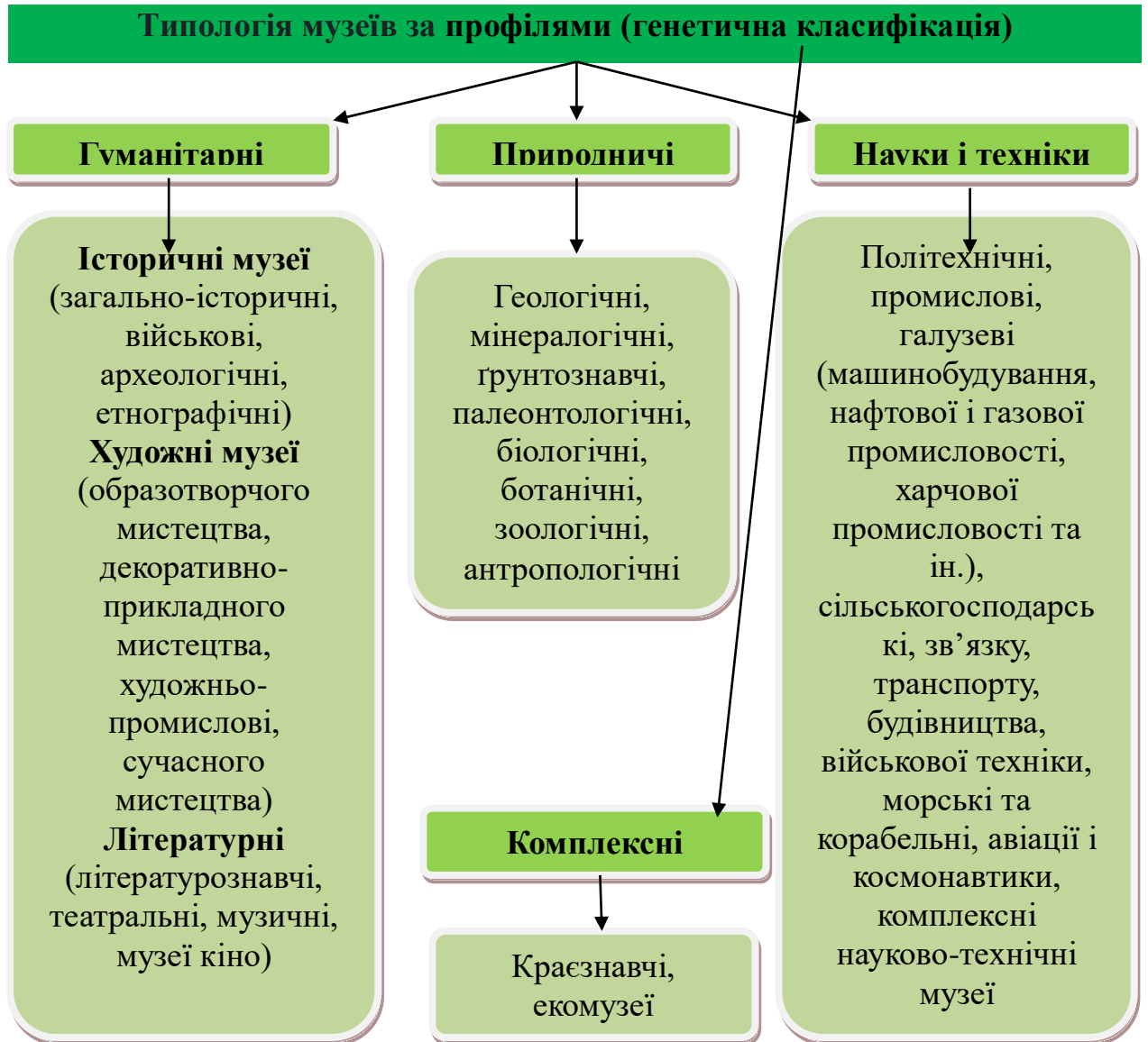
Стаття 1. Музейна справа - спеціальний вид наукової та культурно-освітньої діяльності, що включає комплектування, зберігання, охорону та використання музеями культурних цінностей та об'єктів культурної спадщини України, в тому числі їх консервацію, реставрацію, музеєфікацію, наукове вивчення, експонування та популяризацію.

Музеологія – міждисциплінарна наука, що вивчає закономірності розвитку та функціонування музеїв. Інша назва – музеєзнавство. Музеологія процеси зберігання, осмислення і передавання соціальної інформації за допомогою артефактів.

Закон України «Про музеї та музейну справу»

Стаття 2. Основними напрямками діяльності музеїв є науково-дослідна, культурно-освітня діяльність, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, виставкова, пам'яткоохоронна робота, а також діяльність, пов'язана з науковою атрибуцією, експертизою, класифікацією, державною реєстрацією та усіма видами оцінки предметів, які можуть бути визначеними як культурні цінності, з метою включення до Музейного фонду України.

Музеї України, пошкоджені під час війни

Музей Г. Сковороди

Музей у м. Тростянець

Музей у Маріуполі

Музей в Іванкові

Музейні об'єднання і видання

Самостійно опрацювати матеріали про:

Державний історико-культурний заповідник м. Луцька (<http://culture-lutsk.org.ua/zaklady/zapovidnyk-staryi-lutsk>)

Волинський краєзнавчий музей ([URL: https://vkm.org.ua/](https://vkm.org.ua/))

Музеї Луцька і найбільші музеї Волинської області ([URL: https://kmk.osv.org.ua/kamin-kashirskij-kraeznavchij-muzej-13-18-08-31-05-2021/](https://kmk.osv.org.ua/kamin-kashirskij-kraeznavchij-muzej-13-18-08-31-05-2021/); [URL: https://esu.com.ua/article-59855](https://esu.com.ua/article-59855); [URL: https://esu.com.ua/article-73373](https://esu.com.ua/article-73373); <http://volodymyrmuseum.com/>; [URL: https://msumk.com/](https://msumk.com/));

Музеї Волинського національного університету імені Лесі Українки ([URL: https://vnu.edu.ua/uk/muzeyi](https://vnu.edu.ua/uk/muzeyi)).

Геологічний музей

Музей етнографії Волині та Полісся при Волинському національному університеті імені Лесі Українки

Музей археології Волинського національного університету імені Лесі Українки

Музей Лесі Українки Волинського національного університету імені Лесі Українки

Для малокомплектних груп: семінарське заняття № 4 пропонується для самостійного опрацювання

Тема 6. Семінарське заняття 4. Музейні фонди

1. Музейний фонд та його структура (наукова організація музейних фондів).
2. Музейні предмети, їх типологія та властивості.
3. Музейна колекція.
4. Співвідношення понять: «експонат», «музейний предмет», «предмет музейного значення».

Закон України «Про музеї та музейну справу»

Стаття 1. *Музейний фонд України* - сукупність окремих музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, які постійно зберігаються на території України, незалежно від їх походження та форм власності, а також музейних предметів і музейних колекцій, що знаходяться за межами України і є власністю України або відповідно до міжнародних договорів підлягають поверненню в Україну.

Стаття 15. Музейний фонд України є національним багатством, невід'ємною складовою культурної спадщини України, що охороняється законом.

Структура Музейного фонду України

Державна частина Музейного фонду України

Недержавна частина Музейного фонду України

Державна частина Музейного фонду України:

музейні предмети, колекції, зібрання, що є державною власністю, зберігаються у державних музеях, у тому в музеях, які належать до сфери управління місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також у музеях, створених при підприємствах, в установах, організаціях і закладах освіти державної та комунальної форм власності чи у їх складі; предмети музейного значення, що підлягають внесенню до державної частини Музейного фонду України, музейні колекції, музейні зібрання, що зберігаються на підприємствах, в установах та організаціях державної і комунальної форм власності

Недержавна частина Музейного фонду України:

музейні предмети, колекції, зібрання, що зберігаються в музеях приватної форми власності, музеях підприємств, установ, організацій приватної форми власності та не віднесені або не підлягають віднесенню до державної частини Музейного фонду України, зокрема предмети що є власністю релігійних організацій, громадян та об'єднань громадян

Закон України «Про музеї та музейну справу». Стаття 1.

Музейний предмет - культурна цінність, якість або особливі ознаки якої роблять необхідним для суспільства її збереження, вивчення та публічне представлення.

Предмет музейного значення - культурна цінність, особливі ознаки якої є підставою для внесення її до Музейного фонду України та набуття статусу музейного предмета з метою збереження, вивчення і публічного представлення.

Музейна колекція - сукупність музейних предметів, що об'єднані однією або кількома спільними ознаками.

Література до теми 6

1. «Найцінніше – в безпеці»: директорка Волинського краєзнавчого музею про роботу під час війни. URL: <https://suspilne.media/265040-najcinnise-v-bezpeci-direktorka-volinskogo-kraeznavcogo-muzeu-pro-robotu-pid-cas-vijni/>.
2. «Російські бомби влучають у заклади культури не випадково». Хто рятує українські музеї під час війни. URL: <https://shotam.info/rosiyski-bomby-vluchaiut-u-zaklady-kultury-ne-vypadkovo-khto-riatuie-ukrainski-muzei-pid-chas-viyny/>.
3. Museums/Волинська область. URL: <https://www.google.com/search?q=%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%97+%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%96&bih=751&biw=1078&hl=uk&sxsrf=AJOqlzW7mKhQOIMhGUqoGdjVDdUJTc6gOQ%3A1678024329520&ei=iZ4EZI-mH4z3sAes5ozQCw>.
4. Белікова М. В., Зайцева В. М. Основи музеєзнавства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2015. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1935/1/Byelikova_Museum_%20Studies.pdf.
5. Волинський краєзнавчий музей. URL: <https://vkm.org.ua/>.
6. Волинський краєзнавчий музей. URL: <https://volynmuseum.com/>.
7. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/525/1/%D0%93%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%D0%B9%20%D0%9E.%20%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>.
8. Гончар О. Музеї в умовах війни. URL: <https://nasze-slowo.pl/muzeyi-v-umovah-vijny/>.

9. Дмитренко А. А. Музеї пізнавальної науки і техніки в Україні: становлення та перспективи розвитку. *Науковий вісник СНУ імені Лесі Українки: Історичні науки*. Луцьк, 2018. № 6. С. 150–156.
10. Дмитренко А. Матеріали сайту «Музейний простір Волині» як засіб комунікації з музейною аудиторією та його місце в підготовці студентів спеціальності «Музеєзнавство, пам'яткознавство». *Волинський музейний вісник: Наук. зб.: Вип. 10.* / упоряд. Є. І. Ковальчук. Луцьк, 2020. С. 87–96.
11. Дмитренко А. Багатопрофільні науково-технічні музеї України: Методична розробка для студентів освітнього ступеня «Магістр» факультету історії, політології та національної безпеки, спеціальність 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Укл. Дмитренко А. А. Луцьк: Терен, 2018. 60 с.
12. Дмитренко А. Ініціатива та підприємливість у формуванні, дослідженні та популяризації музейних збірок: на прикладі Музею етнографії Волині та Полісся при ВНУ імені Лесі Українки (до 25-річчя з часу створення). *Волинський музейний вісник. Наук. зб. Вип. 11* / Упоряд. Є.І. Ковальчук. Луцьк, 2021. С. 15–21.
13. Дмитренко А. Музеї російсько-української війни в Україні. *Волинський музейний вісник. Наук. зб. Вип. 12* / упоряд. Є. І. Ковальчук. Луцьк, 2022. С. 36–45.
14. Дмитренко А. Музеї: колекції, експозиції, атрибуція, музейники: збірник статей: Наук. вид. Луцьк: Терен, 2020. 348 с.: іл.
15. Дмитренко А. Науково-технічні музеї Волині: Методична розробка для студентів освітнього ступеня «Магістр» факультету історії, політології та національної безпеки, спеціальність 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство» / Укл. Дмитренко А. А. Луцьк: Терен, 2018. 48 с.
16. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
17. Кльосова С. Миколаївським музеям передали ящики та пакувальні матеріали для експонатів. URL: <https://suspilne.media/247451-mikolajvskim-muzeam-peredali-asiki-ta-pakuvalni-materiali-dla-eksponativ/>.

- 18.Музеологія, та її місце в системі наук. URL:
<https://stancore9.wixsite.com/museumtech/muzeologiya>.
- 19.Надольська В. Внесок вчених Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки у розробку теорії та практики музеєзнавства і пам'яткознавства в Україні. URL:
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16082/1/2nad.pdf>.
- 20.Надольська В. Роль Волинського краєзнавчого музею у підготовці фахівців з музеєзнавства, пам'яткознавства URL:
<https://core.ac.uk/download/pdf/223024601.pdf>.
- 21.Надольська В. Підготовка фахівців з музеєзнавства, пам'яткознавства у незалежній Україні. *IX Луньовські читання. Вип. 5: Проблеми музейної освіти в Україні*. Матеріали науково-практичного семінару 30 березня 2018 року / Укл. О. Г. Павлова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. С. 40–49. URL:
http://historiography.karazin.ua/resources/files/20210527232627_aeef1aa8.pdf.
- 22.Названо кількість зруйнованих музеїв та пам'ятників в Україні через війну. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/06/15/novyna/suspilstvo/nazvano-kilkist-zrujnovanyx-muzeyiv-ta-pamyatnykiv-ukrayini-cherez-vijnu>.
- 23.Панченко А. В. Підготовка музейного спеціаліста в Україні: криза та шляхи її подолання. *IX Луньовські читання. Вип. 5: Проблеми музейної освіти в Україні*. Матеріали науково-практичного семінару 30 березня 2018 року / Укл. О. Г. Павлова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. С. 49–57. URL:
http://historiography.karazin.ua/resources/files/20210527232627_aeef1aa8.pdf.
- 24.Проходження і значення термінів «музеологія» та «музеєзнавство». Музеєзнавство як суспільна наука. URL:
<http://bookster.com.ua/prohodzhennya-znachennya-terminiv-muzeologiya-ta-muzeeyznavstvo-muzeeyznavstvo-yak-suspilna-nauka/>.

25. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство. Навч. посіб. К.: Знання, 2008. URL:
<https://pidru4niki.com/1584072016264/kulturologiya/muzeyeznavstvo>.
26. Салата О.О. Основи музеєзнавства: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Історія». Вінниця: «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с. URL:
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12175/1/O_Salata_NMP_OM_IS.pdf.
27. Скус О. В. Основи історичного музеєзнавства. Навч. посіб. Умань: Візаві, 2020. URL:
<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13823/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9%20%D0%A1%D0%BA%D1%83%D1%81%20%D0%9E.%D0%92%20%281%29.pdf>.
28. Странські З. Теоретичні засади музеології як науки. URL:
<http://prostir.museum.ua/post/27922>.
29. Шевченко В. В., Ломачинська І. М. Музеєзнавство: навч. посіб. К.: Україна, 2007. 288 с.

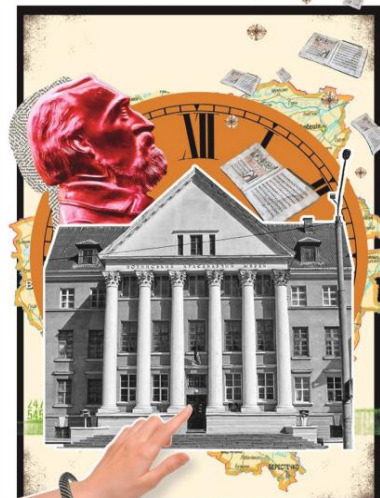
 Волинський Краєзнавчий Музей	Ми працюємо 9.00 - 17.00 Вихідні: субота, понеділок	Телефон: 097 759 9247 095 152 2509 (0332) 24 75 82	КУПИТИ КВИТОК	
	м. Луцьк вул. Шопена, 20			

ГОЛОВНА ПРО НАС НОВИНИ ВІРТУАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ЕКСПОЗИЦІЯ ПРОЕКТИ НАУКОВА РОБОТА ГАЛЕРЕЯ

Про музей

Волинський краєзнавчий музей – головний музей Волинської області, найбільший і найдавніший з нині діючих музеїв Волині. Відкритий 16 червня 1929 року у м.Луцьку як Волинський музей.

На базі закладу 1940 року було організовано обласний історико-краєзнавчий музей. У роки Другої світової війни колекція музею зазнала значних втрат, однак уже 1944 року, одразу після вигнання нацистських загарбників з теренів Волинської області, музей відновив свою роботу як Волинський державний історико-краєзнавчий музей. 17 серпня 1985 року Волинський краєзнавчий музей було відкрито у новому приміщенні в центрі Луцька.

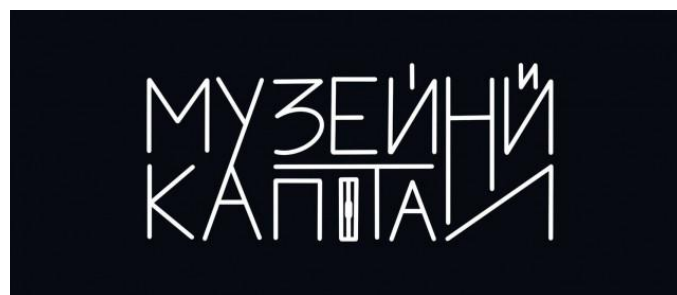
Тема 7. Професія музейний менеджер та маркетолог

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до семінарського заняття 1-2. Професія музейний менеджер та маркетолог

1. Хто такий музейний менеджер і маркетолог?
2. Суть музейного менеджменту. Завдання музейного менеджменту.
3. Види музейного менеджменту.
4. Суть маркетингу. Завдання музейного маркетингу.
5. Музейний продукт.
6. Музейні послуги.
7. Реклама музейних продуктів і послуг.
8. Маркетинг сучасного музею, музейний продукт у добу цифрових технологій.

Для малокомплектних груп: 5–8 питань семінарського заняття пропонуються для самостійного опрацювання

«Музеї створюють люди для людей. Досягнення цієї мети базується на знаннях, обізнаності та відповідальності кожного члена персоналу... У той же час національні музейні організації слід заохочувати створювати та розробляти власні критерії діяльності в музеях» (ICOM-ICTOP «Museum Professions – a European Frame of Reference». 2008)

Освіта з базової наукової галузі як історії мистецтва, історії, археології чи будь-якої іншої не є достатньою, щоб відповідати сучасним вимогам музею.

Тому сучасна освіта повинна підтримувати навчання музейних працівників різноманітним навичкам, необхідним у їхній повсякденній роботі.

Музейні працівники потребують навчання в галузі менеджменту, підприємництва, маркетингу та адміністрування, щоб мати успішний доступ до різних зацікавлених сторін діяльності й інноваційними способами підвищувати ефективність своєї установи.

Основою музейної роботи є спілкування, а найманий персонал повинен мати досвід та кваліфікацію у виконанні цієї важливої ролі, незалежно від того, яку базову освіту вони здобували...

Складність і комплексність завдань і викликів, які стоять перед музеями, потребують міждисциплінарного і мультидисциплінарного підходу, вміння працювати в команді, співпрацювати з культурно-політичним середовищем.

(З. Мазурик)

Суть менеджменту полягає в оптимальному використанні обмежених наявних ресурсів (капіталу, людської праці, засобів праці) для досягнення поставленої мети.

Музейний менеджмент – це система знань про теорію і практику управління музеєм і музейним персоналом.

Найскладніше завдання менеджменту для тисяч малих, середніх, а почасти і великих музеїв України полягає у **привабленні** в ці установи **відвідувача**.

Першочергова місія музейного менеджменту сьогодні – повернутися обличчям до відвідувачів і повернути їх у музеї України.

Зробити це можна лише за умови чіткого усвідомлення споживацьких мотивів і запровадження відповідних управлінських змін як реагування на ці мотиви й суспільні запити.

Мотивація до відвідування музеїв:

- привести дітей чи друзів;
- провести час з другом чи подругою;
- відпочити в тиші музею;
- «піднятися над повсякденністю»;
- тому що їм подобається будинок, атмосфера, простір музею;
- їм цікава колекція чи виставка;
- тому що вони – туристи і прагнуть пізнавати щось нове.

Першочергові завдання музейного менеджменту зводяться до вироблення такої політики музейної діяльності, суспільної комунікації й технології гостьового сервісу, яка враховувала б мотиви і сподівання потенційних відвідувачів та розвіювала негативні стереотипи й упередження широкої суспільної аудиторії.

Причини, через які люди не ходять у музеї і галереї:

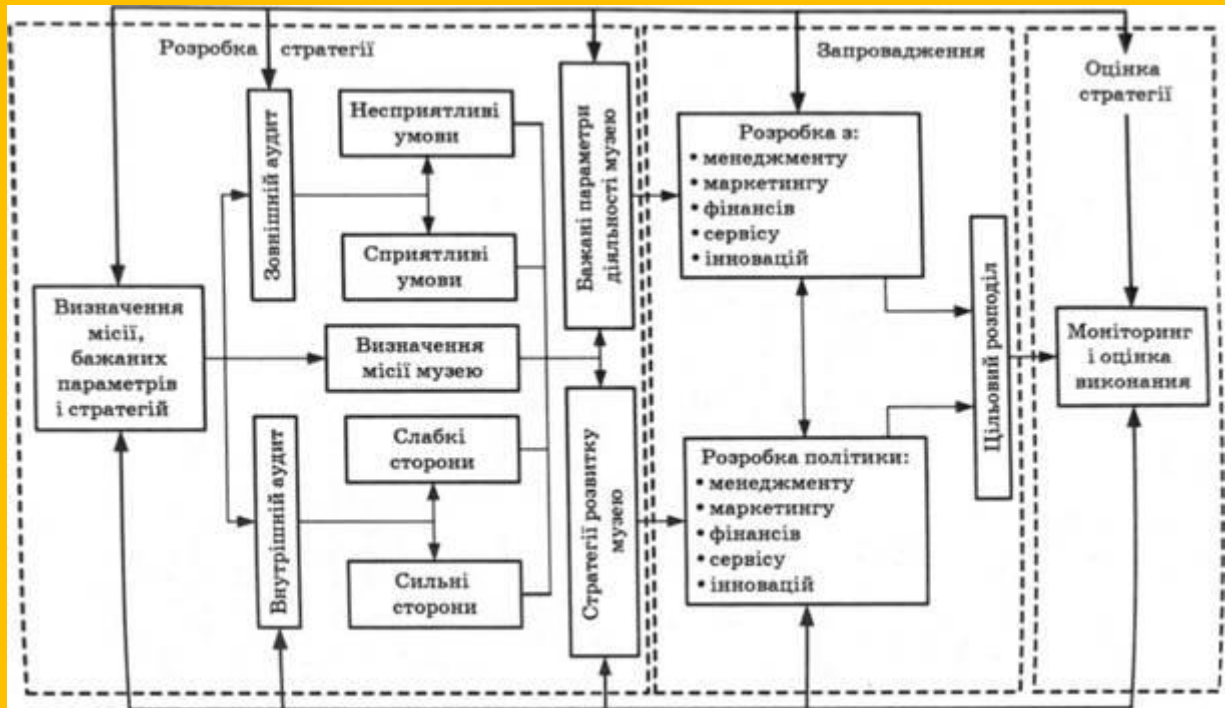
- не володіють інформацією про місцезнаходження музеїв;
- не знають, що відбувається в музеях;
- дискомфортно себе почувають, тому що не розуміють мистецтва, соромляться цього і їм не хочеться там бути;
- ділові люди вважають, що вони дуже зайняті, у них бракує часу, а в музеї нічого не можна подивитися швидко;
- бідні вважають, що музеї не для них, тому що це – дороге задоволення;
- відвідувачі з дітьми вважають, що в музеях не люблять дітей, там дуже строгі правила поведінки і дітям увесь час роблять зауваження;
- інваліди не хочуть, щоб на них звертали зайву увагу;
- молоді люди почувають себе неосвіченими і соромляться.

Стратегічний музейний менеджмент – передбачення змін суспільних запитів, споживацької мотивації та ринкової кон'юнктури і відповідним чином адаптувати свою організаційно-обслуговуючу структуру і спектр номенклатури музейного продукту.

Стратегічні зусилля музейного менеджменту в сучасних умовах повинні зосереджуватися у площинах:

- вироблення нової методології (мережного менеджменту);
- вироблення стратегії фінансового менеджменту;
- розвитку сфери маркетингу та некомерційних комунікацій;
- розвитку інноваційної сфери, перетворення музеїв на безперервно-інноваційні, емоційно-експресивні осередки культурної комунікації й естетичного дозвілля;
- розвитку сфери гостьового сервісу.

Музейний менеджмент

МУЗЕЙ, ЩО ЗАРОБЛЯЄ

Музейний маркетинг – це діяльність музеїв по створенню і донесенню споживчої цінності культурної спадщини людства з метою задоволення потреб в естетичному, духовному розвитку і освіті поточних і майбутніх поколінь відвідувачів, а також інших контактних аудиторій музею і суспільства в цілому.

Музейний маркетинг заснований на принципах класичного маркетингу, і має як некомерційну, так і комерційну складові.

Результати маркетингової діяльності музею націлені на підтримку та розвиток музею і поширення ідей, закладених в його місії.

Основні музейні послуги – експонування, наукова інтерпретація та пізнавально-культурна популяризація пам'яток через формування комунікативних систем:

- експозиція – екскурсовод – екскурсія – відвідувач;
- відзначення події – приурочена до неї виставка – відвідувач;
- віртуальна експозиція – віртуальний відвідувач;
- інтелектуальна власність музею – читач/власник інтернет-запиту;
- популяризаційні відтворення музейної спадщини – турист-споживач музейних сувенірів на пам'ять про відвідини музею.

Додаткові музейні послуги – це будь-які інші послуги, котрі надаються працівниками для задоволення попиту відвідувачів та потребують додаткових зусиль музею:

- доступ до фондів музейних зібрань;
- наукове консультування, постачання довідкової інформації засобам мас-медіа (телевізійникам, пресі);
- проведення мистецтвознавчих і вартісних експертиз, реставраційні роботи;
- організація аукціонів, творчих вечорів і презентацій, недільних шкіл етикету й культурології для дітей та підлітків;
- здача окремих приміщень в оренду іншим суб'єктам ринку та ін.

Література до теми 7

1. Белікова М. В., Гресь-Євреїнова С. В. Музейний менеджмент в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка. Управління. Інновації*. Вип. № 2 (10). 2013. С. 24–29.
2. Кифяк О. В. Руденко М. М. Маркетинг у музейній справі: теоретико-прикладні аспекти. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kyfjak_o4.htm.
3. Мазурик З. Музейний персонал як важливий ресурс ефективної діяльності музеїв. *Музейний простір*. 2020. 16 жовт. URL: <http://prostir.museum.ua/post/43113>.
4. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв URL: https://tourlib.net/statti_ukr/ivanchenko.htm.
5. Маркетинг у сучасному музеї. Стратегічні напрямки музейного маркетингу. URL: <https://bookster.com.ua/marketyng-u-suchasnomu-muzeyi-strategichni-napryamky-muzejnogo-marketyngu/>.
6. Музейний маркетинг. URL: https://stud.com.ua/136289/marketing/muzeyniy_marketing.
7. Музейний маркетинг: практичні напрацювання Музею Ханенків. URL:
8. Оніпко Т. Сучасний музейний продукт. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/7502/1/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%82.pdf>;
9. Організація ефективного музейного маркетингу URL: https://pidru4niki.com/12090810/kulturologiya/organizatsiya_efektivnogo_muzejnogo_marketingu.
10. Поняття «музейного менеджменту». Методи управління і його функції. Планування в музеї. URL: <https://bookster.com.ua/ponyattya-muzejnogo-menedzhmentu-metody-upravlinnya-jogo-funktsiyi-planuvannya-v-muzeyi/>
11. Ринкові засади музейного менеджменту і маркетингу. URL: https://pidru4niki.com/17190512/kulturologiya/rinkovi_zasadi_muzejnogo_menedzhmentu_marketingu#63

12. Сутність музейного маркетингу як складової туристичної галузі. URL:
https://tourlib.net/statti_ukr/rudenko.htm.

13. Суть та завдання музейного менеджменту. URL:
http://megalib.com.ua/content/7967_31_Syt_ta_zavdannya_myzeinogo_menedjmenty.html.

14. Яцечко-Блаженко Т. Музейний продукт у добу цифрових технологій. URL:
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/2716/1/Yatsechko-Blazhenko12.pdf>.

PROSTIR.MUSEUM

Q
f
B
🐦
YouTube
📡
Eng
Укр

НОВИНИ ПУБЛІКАЦІЇ БЛОГИ ПОДІЇ КАТАЛОГ БІБЛІОТЕКА ВОЛОНТЕРИ ЖУРНАЛ УЦРМС
Вхід | Реєстрація

Управління музейної справи МУЗЕЙНА РАДА IV ProMuseum ICOM Конференції Конкурс на посаду директора

Музейний маркетинг: практичні напрацювання Музею Ханенків

27 листопада 2014 23:07 |

24 листопада 2014 р. у Києві відбувся семінар на тему «Музейний маркетинг: практичні напрацювання Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків». До обговорення в професійному колі київських музейників (які репрезентували практично всі музеї столиці) були запропоновані результати кількомісячної роботи музею з визначення маркетингової стратегії, практичної розробки музейного продукту, його позиціонування тощо.

Проект був реалізований восени 2013 р. в межах проекту **ProMuseum**, що реалізується ГО «Український центр розвитку музейної справи» за підтримки МФ «Відродження» та МБФ «Україна 3000». Початку роботи передувала ціла низка консультацій з директорами київських музеїв, яким була запропонована участь у проекті. Найбільш готовим до продовження роботи з маркетингу виявився Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. В першу чергу завдяки попередній ініціативі музею, яка була спрямована на вивчення своєї аудиторії та розробку пропозицій з урахуванням запитів конкретних груп дійсних та потенційних відвідувачів. (Йдеться про повноцінне соціологічне дослідження, яке було здійснено Музеєм спільно із Київським міжнародним інститутом соціології наприкінці 2012 – на початку 2013 рр. в рамках гранту від БФ

Новини

Музейні квіти та натюрморт з «Бородянським півником»

Оголошується художній конкурс «Молодіжна палітра - 2023»

Екскурсія з ліхтариком в музеї Олександра Осмьоркіна

Мистецтвознавчі читання в музеї Олександра Осмьоркіна

Музей Осмьоркіна – ARTукриття для митців

Виставка Другого Бієнале «Велюровий кіт» імені Андрія Ліпатова в музеї Олександра Осмьоркіна

«Осінь з музикою Кароля Шимановського» в музеї Олександра Осмьоркіна

Дизайн-графіка Миколи Ломакіна «Козацька слава невмируща»

Концерт під звуки повітряної тривоги в музеї Олександра Осмьоркіна

Виставка акварелей Іванни Соломеннікової «На роздоріжжі»

Події

день
тиждень

Журнал

«Музейний простір»

Актуальний номер - № 4(14) за 2014 рік

МУЗЕЙНИЙ #4 (14) 2014

Тема 8. Професія екскурсовода та гіда

Опрацювання лекційного матеріалу.

Підготовка до семінарського заняття **1-2. Професія екскурсовода і гіда у культурному туризмі**

1. Хто такі екскурсоводи та гіди?
2. Визначення культурного туризму.
3. Місце культурного туризму у практиці світового туризму на сучасному етапі.
4. Основні рівні культурного туризму.
5. Види культурного туризму.
6. Культурний туризм Волині.

Для малокомплектних груп: 4–6 питання семінарського заняття пропонуються для самостійного опрацювання

Є така робота, ідучи на яку зранку, приймаєш побажання «гарно відпочити».

На цій роботі буваєш в найкрасивіших місцях, куштуєш смачну локальну їжу, спілкуєшся та знайомишся з чудовими людьми.

Тут дізнаєшся історії і таємниці загадкових місць, пізнаєш заново вже знайомі горизонти та ділишся своїм пізнанням з іншими.

Все це про роботу тих, кого ми називаємо «*екскурсоводами*», «*гідами*» та «*гідесами*».

Що потрібно, щоб бути гідом?

Любити свою справу.

Постійно вчитися та вдосконалюватися.

Уважність і відповідальність.

Стресостійкість.

Комунікабельність та красномовність.

Отож, *гід – це не тільки робота. Гід – це стиль життя!*

Гід – це любляча матір, суворий батько і добрий друг для своїх туристів.

Гіди та гідеси – справжні супермени і супервумен у світі туризму.

Хто ж такі гіді?

Часто робота гідом виходить за межі звичайних уявлень про повноваження людей цієї професії.

Наприклад, турист, спостерігаючи, як тендітна гідеса допомагала людям пройти вузьку ущелину в Скелях Довбуша, сказав: «Ну у вас і професія, стільки всього доводиться робити і при цьому ще й постійно мати гарний вигляд».

І дійсно, окрім своїх прямих обов'язків організовувати подорожі та проводити екскурсії, гіді трапляється бувати:

– психологом – вислухати, зрозуміти, порадити, підтримати; тамадою: за допомогою гумору та харизми дарувати хороший настрій;

– фотографом – знати найвигідніші ракурси на найкращих фотолокаціях і ділитись ними з туристами;

– логістом – вести туди, куди не ведуть навігатори;

– бухгалтером – рахувати гроші грамотно, щоб усі туристи залишилися ситі і з дахом над головою;

– лікарем – рятувати розбиті коліна та незагоєні рани;

– аніматором та артистом – розважати людей і бути зіркою для своїх туристів;

– істориком, географом, біологом й узагалі багатопрофільним вченим – вміти, наприклад, пояснити, чому буйвол хоч і хлопчик, але дає молоко та ін.

Підходи до визначення КТ

ЮНЕСКО розглядає культурний туризм як відмінний від інших вид туризму, що *«враховує культури інших народів»*.

Хартія з культурного туризму Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць визначає культурний туризм як *форму туризму, основною метою якого, крім інших цілей, є «відкриття пам'яток та об'єктів»*.

ICOMOS (міжнародна рада з питань пам'яток і визначних місць) характеризує культурний туризм як *«невеликий сегмент ринку, ретельно організований, пізнавальний або освітній і часто елітарного характеру, присвячений представленню і роз'ясненню культурної ідеї»*

Керівник групи з вивчення культурного туризму АТЛАС (Асоціація освіти в галузі туризму та відпочинку) Г. Річардс розуміє під культурним туризмом *«споживання туристами мистецтва, художньої спадщини, фольклору та цілого ряду інших проявів культури»*

«Масовий вид відновлювальної, дозвіллевої та розвиваючої активності населення діяльності, що має давнє коріння в історії паломництва і подорожей, в розвитку туристично-екскурсійного руху» (О. Генісаретський).

Комплексне явище, в якому поєднується «виїзд туриста з території свого регіону (країни) в інший регіон (країну) для ознайомлення з культурою та її розуміння, в результаті чого особистість формує культурну компетентність, самосвідомість і культурне самовизначення в світовому просторі» (В. Черненко)

Крім того, одні сучасні дослідники вважають, що культурний туризм – *вид туризму, метою якого є ознайомлення з історією, культурою, звичаями, духовними і релігійними цінностями певної країни»*.

Інші визначають КТ як *процес ознайомлення з «чужою» культурою й осмислення цієї культури, в результаті чого відбувається розширення пізнавальних інтересів особистості щодо історико-культурних традицій, звичаїв, проявів матеріальної культури інших народів, націй і національностей»*.

Культурний туризм у сучасному соціокультурному просторі

Якщо раніше культурний туризм асоціювався виключно з поняттям «високої» культури і «культурними» людьми, то зараз він включає в себе *широкий діапазон активності*: від знайомства з класичними пам'ятниками історії, архітектури, живопису до відвідування спортивних заходів і включення в повсякденне життя місцевих громад.

Сьогодні відбувається **трансформація традиційної «ознайомчо-споглядальної» моделі в сторону «емоційно-діяльній» моделі туризму.**

Культурний туризм став масовим явищем у другій половині ХХ ст.

Культурний туризм став трендом міжнародного туристичного бізнесу у 2010 році як один з антикризових заходів.

На міжнародній виставці туризму Uitt, що відбулася у Києві навесні 2010 року, представники туристичних офісів більшості країн світу назвали культурний туризм домінантним напрямом розвитку, насамперед завдяки тому, що він здатен генерувати значні туристичні потоки не тільки сам по собі.

Культурний туризм також виступає неодмінним доповненням будь-якого іншого туристичного продукту.

Культурний туризм отримав важливе значення з ряду причин

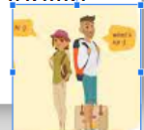

- має позитивний економічний і соціальний вплив на розвиток дестинації;
- служить засобом встановлення і посилення позитивного іміджу дестинації;
- підтримує збереження культурної спадщини;
- полегшує встановлення взаєморозуміння між людьми в різних країнах і регіонах;
- сприяє розвитку культури і туризму.

Культурний туризм як “парасолька”

На початку XXI ст. культурний туризм став “*парасольковим*” **терміном** для широкого переліку близьких за своєю природою і характером видів туризму: історичного, релігійного, паломницького, етнічного, етнографічного, фольклорного, антропологічного, археологічного, подієвого, художнього, музейного, архітектурного, замкового, палацового, літературного, музичного та багатьох інших внаслідок того, що всі вони об’єднані спільними мотиваційними устремліннями мандрівників (пошуком нового культурного досвіду і міжкультурних контактів) і загальними культурно-історичними ресурсами.

Опрацювати матеріали про туристичні «магніти» Волинської області:

Перший напрямок: Луцьк (Луцький Замок, підземелля, Старе місто, музеї: художній, Волинської ікони, краєзнавчий, Луцького братства, сучасного мистецтва Корсаків, зоопарк).

Другий напрямок: Луцьк – Затурці (музей В. Липинського) – Зимне (монастир) – Володимир-Волинський (заповідник Древній Володимир) – Устилуг (музей І. Стравінського).

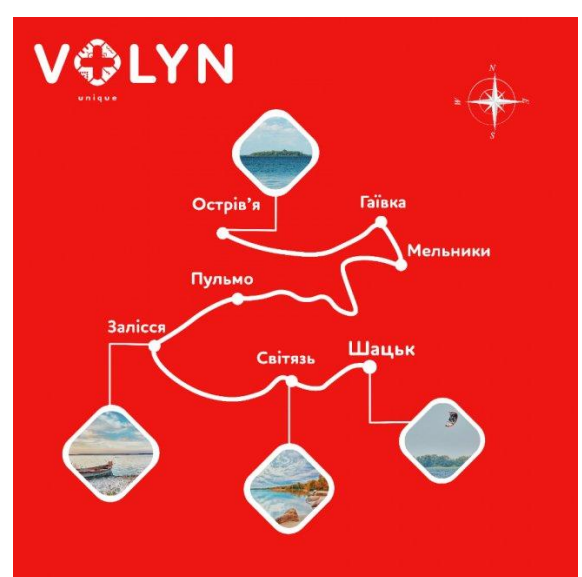
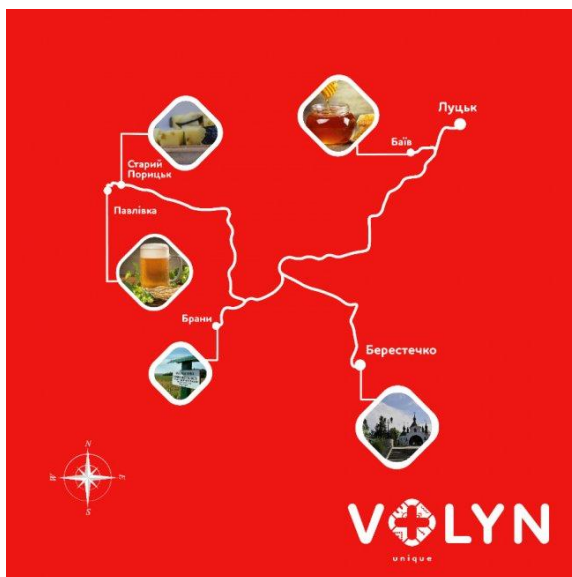
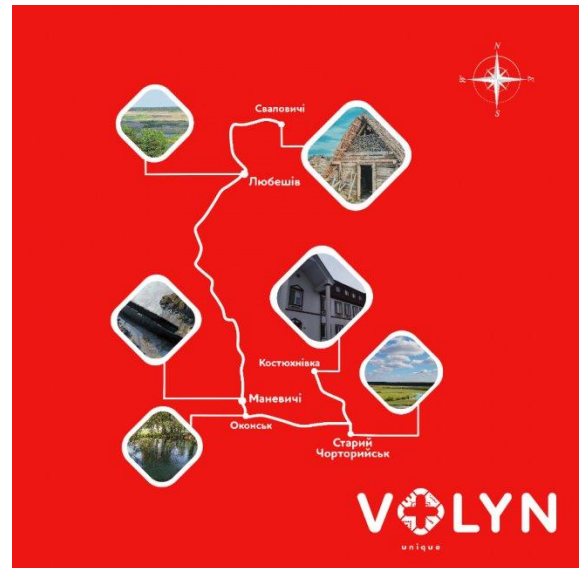
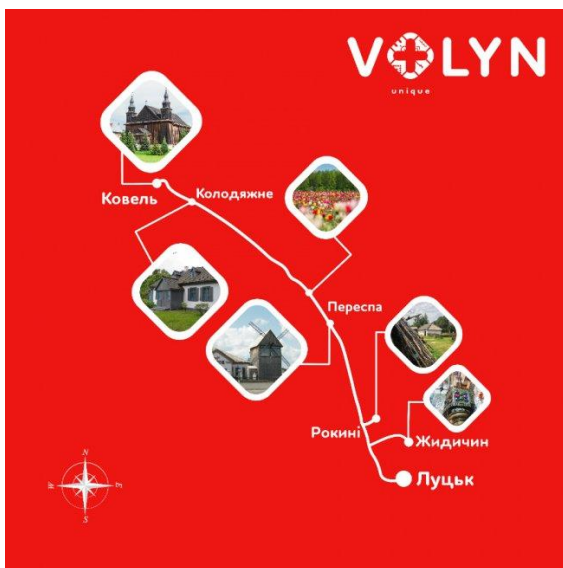
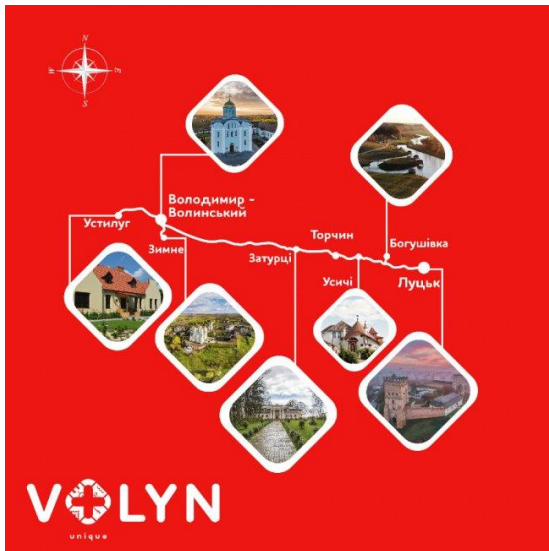
Третій напрямок: Луцьк – Воротнів (заказник) – Олика (резиденція Радзівіллів, костел св. Трійці) – Цумань (національний природний парк "Цуманська пуца") – Грем'яче (санаторій "Пролісок").

Четвертий напрямок: Луцьк – Жидичин (монастир) – Рокині (скансен) – Переспа (музей Першої світової війни) – Колодяжне (музей-садиба Лесі Українки) – Ковель.

П'ятий напрямок: Луцьк – Старий Чорторийськ (панорама р. Стир) – Оконськ (джерела, форелеве господарство) – Костюхнівка (Центр польсько-українського діалогу) – Маневичі (човен-довбанка) – Любешів (національний парк "Прип'ять – Стохід") – Сваловичі (сплави, екотуризм).

Шостий напрямок: Луцьк – Баїв (Музей меду) – Берестечко – Брани (найвища точка Волинської області) – Павлівка (пивзавод) – Старий Порицьк (екосироварня).

Сьомий напрямок: Луцьк – Шацьк (національний природний парк) – Світязь (активний відпочинок: сплави на човнах, байдарках, мотузковий парк, велокатання, катання на позашляховиках, риболовля, гастрономія тощо).

Досвід організації авторських туристичних та екскурсійних маршрутів

екскурсовода і гiда Андрiя Павляшика – «Екскурсii з iсториком»

ЕКСКУРСIЇ ЄВРОПОЮ І УКРАЇНОЮ
 Фотограф
 Історик і екскурсовод.
 Авторські маршрути з цікавими історіями
 Мій проєкт в інших соцмережах - тут [тут](http://www.choko.link/andriytravel)
www.choko.link/andriytravel
 onyskohalyna, shatsk.region, anastasia_markiv + আরও 12 জন কর্তৃক অনুসরণ করা হয়েছে

ТЕСТИ ВІДГУКИ ЕКСКУРСIЇ ПРО МЕНЕ ЦИТАТИ ДНЯ ЦЕЙ ДЕНЬ

ПОСТI REELS ТАГI КРАСIВЕ

ПІЗЕМЕЛЛЯ, ВЕЖІ І ТІЄМНИЦІ КНЯЗЯ
 Квест у замку

ТІЄМНИЦЯ КНЯЗЯ
 Перша історична гра з картою Ковеля XVI ст.

В ОПКУВАННІ КВЕСТУ
 або як Замок топиться до Дня Павлії останнього князя

ГРА ПРЕСТАЛІА НА ВОЛНІ
 Барельєф, зрад і інтриги між князями в Середньовіччі

З'їЗД МОНАРХІВ 1429 Р.
 Історична гра про інтриги правителів Європи в Луцьку

ЕКСКУРСIЯ З СЕКРЕТАМИ
 або НЕВІПЗНАВАНИЙ ЛУЦЬК

ЕКСКУРСIЇ З IСТОРИКОМ

Література до теми 8

1. Аналіз і перспективи розвитку культурно-пізнавального туризму. Теоретичні основи культурно-пізнавального туризму. URL : <https://tothostel.ru/uk/viza/analiz-i-perspektivy-razvitiya-kulturno-poznavatel'nogo-turizma/>.
2. Божко К. Т. Культурний туризм: від старого змісту до нової концепції. *Культура України*. 2016. Вип. 52. С. 90–102. URL : https://www.ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura52/12.pdf.
3. Волинь презентувала 7 головних маршрутів для туристів URL: https://www.google.com/search?q=%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%8C+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D0%B0+7+%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%BC%D0%B0%D1%80%D1%88%D1%80%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2+%D0%B4%D0%BB%D1%8F+%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2&source=lmns&bih=764&biw=1195&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwjnhuOH7rT4AhVOxosKHUaZAucQ_AUoAHoECAEQAA
A.
4. Дмитренко А. Розвиток культурного і зеленого / екологічного туризму на Рожищенщині: стан і перспективи. *Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути*: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 13 листопада 2020 р.). К., 2020. С. 235–245.
5. Дмитренко А. Об'єкти культурної спадщини міста Луцька у концепції туристичних «магнітів» Волині і перспективи розробки нових туристичних маршрутів. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу* : матеріали доп. учасн. VIII Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (м. Луцьк, 26 трав. 2022 р.) / упоряд.: О. А. Бундак, Н. Г. Конон. Луцьк : ЛІРоЛ, 2022.

6. Дмитренко А. Ягідний туризм як інноваційний вид туристичної діяльності. *Дмитренко А. Збирання лісових ягід в етнокультурній спадщині Правобережного Полісся України*. Луцьк: Терен, 2021. С. 425-440.
7. Дмитренко А. Гастрономічні традиції в екскурсійно-туристичній діяльності на Волині. *Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації* : зб. тез за матеріалами V Міжнар. наук.-практ. конф.-фестивалю, м. Київ, 19–20 травня 2022 р. Київ : КНУКіМ, 2022. С. 177–180.
8. Дмитренко А. Культурна спадщина Волині в системі професійної підготовки студентів спеціальності «Музезнавство Пам'яткознавство». *Гуманітарний простір науки: досвід і перспективи*: Зб. наук. праць. Матеріали ХХІХ міжнарод. наук.-пр. інтернет-конф. 2 грудня 2020 р. Переяслав-Хмельницький, 2020. Вип. 29. С. 61–65.
9. Дмитренко А. Об'єкти культурної спадщини Шацької ТГ Волинської області і перспективи розвитку культурного туризму. *Наука, освіта, технології і суспільство: світові тенденції та регіональний аспект*: збірник тез і доповідей міжнар. наук.-пр. конф. (Рівне, 11 січня 2023 р.). Рівне: ЦФЕНД, 2023. Ч. 3. С. 64–65.
10. Дмитренко А. Операція «Старе місто» і Кликун: як починалося облаштування нового музейного простору. *Старий Луцьк. Науково-інформаційний збірник*. Вип. XVI. Луцьк: КП ІАЦ «Волиньенергософт», 2020. С. 286–295.
11. Екскурсії з істориком. URL: <https://www.facebook.com/groups/andriytravel/>.
12. Екскурсії з істориком. URL: <https://www.instagram.com/andriytravel/?hl=bn>.
13. Маньковська Р. Музеї як складова історико-культурного туризму. *Історико-культурний туризм : український та світовий досвід*: Зб. мат. міжн. наук. конф. Київ: «Фоліант», 2019. С. 35–47. URL : <http://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/ІКТ-збірник.pdf>.
14. У рамках програми «Велике будівництво» будуть підтримувати культуру та культурний туризм. *Property Times*. 2020. 20 серп. URL :

https://propertytimes.com.ua/novosti/u_ramkah_programivelike_budivnitstvo_budut_pidtrimuvati_kulturu_ta_kulturniy_turizm.

15. Шевелюк М. М. Поняття культурного туризму та його класифікації. *Питання культурології*. 2020. № 36. С. 99–109. (2020) URL : <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/viewFile/221051/221521>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Структура освітнього компонента (для повнокомплектної групи)

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек ції	Практ/ Семін	Сам. Роб.	Кон с.	Форма контролю / бали
Змістовий модуль 1. Система вищої освіти в Україні						
Тема 1. Структура системи вищої освіти в Україні. Музейна освіта.	11	2	4	4	1	ДС, УО/2
Тема 2. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти. Особливості онлайн навчання	11	2	2	6	1	ДС, УО, Т/1
Тема 3. Академічна доброчесність в українському освітньому просторі	9	2	2	4	1	ДС, УО/1
Тема 4. ВНУ імені Лесі Українки, факультет історії, політології та національної безпеки: історія, структура	13	2	4	6	1	ДС, УО, Т/2
Разом за змістовим модулем 1	44	8	12	20	4	6 балів
Змістовий модуль 2. Основи професійної діяльності						
Тема 5. Професіонали у галузі пам'яткознавства	21	2	8	10	1	ДС, УО, Т, Р, ІНДЗ/4
Тема 6. Фахівці у музейній сфері	23	4	8	10	1	ДС, УО, Т, Р, ІНДЗ/4
Тема 7. Професія музейний менеджер та маркетолог	11	2	4	4	1	ДС, УО, Т/2
Тема 8. Професія екскурсовода та гіда	21	2	4	14	1	ДС, УО, Т, ІНДЗ/2
Разом за змістовим модулем 2	76	10	24	38	4	12 балів
Модульні контрольні роботи						30x2=60 балів
ІНДЗ						12 балів
Активна участь у роботі лекційних і семінарських занять						10
Всього годин / Балів	120	18	36	58	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору, УО – усне опитування тощо.

Структура освітнього компонента (для малокомплектної групи)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ/ Семін	Сам. Роб.	Форма контролю / бали
Тема 1. Структура системи вищої освіти в Україні. Музейна освіта.	12	2	2	8	ДС, УО/2
Тема 2. Організація навчального процесу у закладах вищої освіти. Особливості онлайн навчання	14	2	2	10	ДС, УО, Т/2
Тема 3. Академічна доброчесність в українському освітньому просторі	10		2	8	ДС, УО/2
Тема 4. ВНУ імені Лесі Українки, факультет історії, політології та національної безпеки: історія, структура	14		2	12	ДС, УО, Т/2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	50	4	8	38	8 балів
Тема 5. Професіонали у галузі пам'яткознавства	18		2	16	ДС, УО, Т, Р, ІНДЗ/2
Тема 6. Фахівці у музейній сфері	20	2	4	14	ДС, УО, Т, Р, ІНДЗ/4
Тема 7. Професія музейний менеджер та маркетолог	12	2	2	8	ДС, УО, Т/2
Тема 8. Професія екскурсовода та гіда	20	2	2	16	ДС, УО, Т, ІНДЗ/2
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	6	10	54	10 балів
Модульні контрольні роботи					30x2=60 балів
ІНДЗ					12 балів
Активна участь у роботі семінарських занять					10
Всього годин / Балів	120	10	18	92	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору, УО – усне опитування тощо.

ЗМІСТ

Передмова	4
Тема 1. Структура системи вищої освіти в Україні	5
Тема 2. Організація освітнього процесу у закладах вищої освіти	13
Тема 3. Академічна доброчесність в українському освітньому просторі .	25
Тема 4. ВНУ імені Лесі Українки, факультет історії, політології та національної безпеки: історія, структура	29
Тема 5. Професіонали у галузі пам'яткознавства	32
Тема 6. Фахівці у музейній сфері	49
Тема 7. Професія музейний менеджер та маркетолог	62
Тема 8. Професія екскурсовода та гіда	71
Додатки	86